

Bartłomiej Oręziak

STRESZCZANIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
„Prawo do zdrowia z perspektywy transgranicznego
świadczenia usług telemedycznych w Unii Europejskiej”

Rozprawa doktorska zawiera analizę prawa do zdrowia z perspektywy transgranicznego świadczenia usług telemedycznych w Unii Europejskiej. Główny cel opracowania stanowi dokonanie analizy potencjału rozwiązań telemedycznych jako tych, które wzmacniają realizację prawa do zdrowia z wybranej perspektywy badawczej w pełniejszym bądź przynajmniej w dotychczasowym zakresie. Kwestią naukową, towarzyszącą analizowanej materii podczas całości wywodu, jest pytanie o znaczenie, miejsce, systematykę, rolę, istotę, cele, cechy, specyfikę oraz funkcje telemedycyny w realizacji prawa do zdrowia z perspektywy transgranicznego świadczenia usług telemedycznych w Unii Europejskiej. W ramach prowadzonej analizy szczególne znaczenie mają także możliwe do ustalenia zagrożenia bądź problemy związane z realizacją prawa do zdrowia przez zastosowanie telemedycyny. Dodatkowo, istotne dla dysertacji jest także pytanie o to, czy na aktualnym etapie rozwoju cywilizacyjnego, technicznego, technologicznego, a także prawnego telemedycyna może być traktowana jako nowy oraz nowoczesny środek wspierający realizację prawa do zdrowia w pełniejszym albo przynajmniej dotychczasowym zakresie. Zagadnienie to, stanowiące kluczowy dylemat naukowy opracowania, jest ściśle związane z realizacją głównego celu rozprawy doktorskiej. W świetle powyższego, teza dysertacji zasadza się na następującym stwierdzeniu: **„Telemedycynę należy pojmować jako nowy oraz nowoczesny środek wspierający realizację prawa do zdrowia w pełniejszym bądź przynajmniej dotychczasowym zakresie”**.

Osiągnięcie głównego celu rozprawy doktorskiej oraz udzielenie odpowiedzi na zasadniczy dylemat naukowy w niej postawiony wspiera określenie celów subsydiarnych opracowania. Do celów takich należą, po pierwsze, semantyczne oraz znaczeniowe przybliżenie terminologii stosowanej w kontekście wykorzystania nowoczesnych technologii do użytku praktycznego w medycynie. Po drugie, wskazanie zakresu oraz znaczenia prawa do zdrowia w Unii Europejskiej, co zawiera w sobie także przedstawienie koncepcji prawa do zdrowia *in genere*. Po trzecie, dokonanie analizy warunków, zasad oraz interpretacji prawa w kontekście transgranicznego świadczenia usług opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej. W tym kontekście ważne znaczenie ma pytanie, czy możliwa jest kwalifikacja usług

telemedycznych jako usług w rozumieniu prawa Unii Europejskiej. Po czwarte, przedstawienie problemu realizacji prawa do zdrowia w Unii Europejskiej podczas epidemii Covid-19 oraz problemu funkcjonowania transgranicznej opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej w tych samych warunkach, wraz z propozycją ich rozwiązania. Po piąte, ustalenie rozwiązań niwelujących zjawisko cyberprzestępczości telemedycznej stanowiącej zagrożenie dla realizacji prawa do zdrowia w telemedycynie. Analiza związana z celami subsydiarnymi dostarcza informacje niezbędne do skutecznego urzeczywistnienia głównego problemu badawczego stanowiącego cel rozprawy doktorskiej.

Za zasadniczą metodę badawczą w rozprawie doktorskiej przyjęto metodę formalno-prawną (językowo-logiczną), która pozwala na analizę *de lege lata* obowiązującego prawa na zasadzie egzegezy treści aktu prawnego. Przedmiotowa analiza jest uzupełniana o zastosowanie hermeneutyki językowej oraz o poglądy przedstawicieli doktryny (metoda teoretyczno-prawna). Wykorzystywaną w pracy doktorskiej metodą badawczą jest także metoda prawno-porównawcza.

Rozprawa doktorska składa się z pięciu rozdziałów merytorycznych, które koncentrują się na pięciu głównych zagadnieniach badawczych. Po pierwsze, są to nowoczesne technologie w medycynie. Po drugie jest to koncepcja prawa do zdrowia w Unii Europejskiej. Po trzecie jest to transgraniczne świadczenie usług opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej. Po czwarte są to problemy realizacji prawa do zdrowia oraz funkcjonowania transgranicznej opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej podczas epidemii Covid-19. Po piąte jest to cyberprzestępczość telemedyczna jako zagrożenie dla realizacji prawa do zdrowia w telemedycynie.

W rozdziale pierwszym dokonano znaczeniowego przybliżenia terminologii stosowanej w kontekście wykorzystania nowoczesnych technologii do użytku praktycznego w medycynie. Po pierwsze, została zaproponowana systematyka terminologii zastosowania nowoczesnych technologii do użytku praktycznego w medycynie. Po drugie, przedstawione zostało zagadnienie certyfikacji rozwiązań cyfrowej medycyny. Po trzecie, zaprezentowana została analiza pojęcia telemedycyny. Po czwarte, zaprezentowane zostały obecne oraz możliwe do przewidzenia w przyszłości zarówno korzyści, jak i zagrożenia telemedycyny. Rozdział kończy się zwięzłym podsumowaniem zawierającym spostrzeżenia dotyczące zagadnień w nim poruszanych.

W rozdziale drugim zaprezentowano zakres oraz znaczenie prawa do zdrowia w Unii Europejskiej, co zawiera w sobie także przedstawienie koncepcji prawa do zdrowia *in genere*. Po pierwsze, przedstawiono rozważania związane z przedmiotem prawa do zdrowia. Po drugie,

ukazano rys historyczny prawa do zdrowia w prawie pierwotnym Unii Europejskiej, gdzie punktami odniesienia był zarówno stan prawny sprzed, jak i po Traktacie z Maastricht, z wydzieleniem spostrzeżeń dotyczących znaczenia Traktatu Lizbońskiego jako kolejnego etapu ewolucji integracji europejskiej. Po trzecie, przybliżono przejawy prawa do zdrowia w aktualnie obowiązującym prawie Unii Europejskiej. Po czwarte, przedstawiono rozważania związane z prawem do zdrowia w telemedycynie. Rozdział kończy się zwięzłym podsumowaniem zawierającym spostrzeżenia dotyczące zagadnień w nim poruszanych.

W rozdziale trzecim dokonano analizy warunków, zasad oraz interpretacji prawa w kontekście transgranicznego świadczenia usług opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej. W tym kontekście istotne znaczenie ma zagadnienie możliwości kwalifikowania usług telemedycznych jako usług w rozumieniu prawa Unii Europejskiej. Po pierwsze, zaprezentowano rozważania o charakterze ogólnym, a dotyczące rynku wewnętrznego w świetle swobodnego przepływu usług. Po drugie, analizie poddano zagadnienie swobodnego przepływu usług opieki zdrowotnej, w ramach którego szczególną uwagę przypisano pojęciu usług opieki zdrowotnej. Po trzecie, omówiono kwestię praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej. Po czwarte, przeprowadzono analizę dotyczącą usług telemedycznych w transgranicznej opiece medycznej, gdzie poddano pod rozwałę definicję usług telemedycznych oraz możliwość kwalifikowania usług telemedycznych jako usług rynku wewnętrznego Unii Europejskiej. Rozdział kończy się zwięzłym podsumowaniem zawierającym spostrzeżenia dotyczące zagadnień w nim poruszanych.

W rozdziale czwartym przedstawiono problemy realizacji prawa do zdrowia oraz funkcjonowania transgranicznej opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej podczas epidemii Covid-19 w kontekście możliwości transgranicznego świadczenia usług telemedycznych w Unii Europejskiej wraz z propozycją ich rozwiązania. Po pierwsze, dokonano ogólnej charakterystyki epidemii Covid-19. Po drugie, zaprezentowano rozważania związane z wpływem epidemii Covid-19 na system prawny, w tym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia prawa jako instrumentu walki z epidemią Covid-19. Po trzecie, przedstawiono problem realizacji prawa do zdrowia podczas epidemii Covid-19 oraz problem funkcjonowania transgranicznej opieki zdrowotnej w tych samych warunkach. Po czwarte, przedstawiono propozycje rozwiązania problemu prawa do zdrowia oraz problemu transgranicznej opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej podczas stanu epidemii. Rozdział kończy się zwięzłym podsumowaniem zawierającym spostrzeżenia dotyczące zagadnień w nim poruszanych.

W rozdziale piątym ustalono rozwiązania niwelujące zjawisko cyberprzestępczości telemedycznej stanowiącej zagrożenie dla realizacji prawa do zdrowia przez telemedycynę.

Po pierwsze, przedstawiono spostrzeżenia związane z teoretyczną charakterystyką cyberprzestępczości telemedycznej. Po drugie, analizie poddano rodzaje cyberprzestępstw telemedycznych możliwe do interpretacji na podstawie odpowiednich norm prawa międzynarodowego publicznego. Po trzecie, pod rozwagę poddano także zagadnienie czynności dowodowych w cyberprzestępczości telemedycznej możliwych do interpretacji na podstawie odpowiednich norm prawa międzynarodowego publicznego. Po czwarte, zgłoszono propozycję standaryzacji systemów telemedycznych zawierającą w sobie dwa zasadnicze postulaty. Pierwszym z nich jest standaryzacja systemów informatycznych usług telemedycznych na podstawie typów cyberprzestępstw telemedycznych, natomiast drugim jest standaryzacja systemów informatycznych usług telemedycznych na podstawie rodzajów telemedycznych czynności dowodowych. Rozdział kończy się zwięzłym podsumowaniem zawierającym spostrzeżenia dotyczące zagadnień w nim poruszanych.

Rozprawa doktorska kończy się zagadnieniami końcowymi zawierającymi całościowe podsumowanie dokonanych ustaleń oraz wnioski *de lege ferenda*.